

Házasság, család, nemiség

Sorozatunknak, mely a Romániai Református Egyház bioetikai állásfoglalásának ismertetésére és népszerűsítésére hivatott, utolsó fejezetéhez érkeztünk. Ez a hatodik fejezet. Az előző öt fejezetben gondolkodhattunk az emberi élet olyan területeiről, megnyilvánulásairól, amelyek nap mint nap komoly döntések elé állítanak. Hogyan vélekedünk magáról az életéről, kinek tulajdonítjuk, hogyan viszonyulunk az abortuszhoz, az eutanáziához, a szervátültetéshez vagy a klónozáshoz. Az utolsó, jelen fejezetben megfogalmazott álláspont az emberi élet egyik alapvető megnyilvánulási formájára vonatkozik: a családra és ezzel kapcsolatban a házassághoz és a nemiségre.

■ Mindaz, ami az egyes fejezetekben megfogalmazódott, összefügg egymással. Akkor tudunk az egyikkel azonosulni és azt a mindennapi életben képviselni, ha a másikat is sajátunknak tekintjük. A felsorolt kérdésekben való egységes állásfoglalás eredményezhet egy sajátos, egészséges, református és nem utolsósorban a Szentírásnak megfelelő, azaz Istennek tetsző életvitelt.

Tapasztaljuk azonban, hogy ez egyáltalán nem könnyű. Nemcsak azért, mert amikor személyesen érintenek ezek a kérdések, úgy, hogy magunk vagy szeretteink kerülnek ezekbe a helyzetekbe, akkor elfogultak vagyunk, és másképp értékeljük ezeket súlyát, hanem mert naponként kísértések között élünk. A környezetünk is befolyásol, egyszer jó, másszor rossz irányba. Ezenkívül ott van az a láthatatlan gonosz erő, amely alattomosan tud felbukkanni akár bennünk, akár külső hatásként. Nevezi ezt az erőt a Szentírás sátánnak, gonosznak, fenevadnak, s ha őszintén tekintünk a mindennapi életünkre, akkor nem tagadhatjuk a jelenlétét. Befolyásának eredménye a bűn, amely olyanná teszi az Isten által szépnek és jónak teremtett világot és benne az emberi életet, amilyenek sokszor látjuk. Fontos tudnunk e tapasztalatunk mellett, hogy ez a gonosz erő legyőzhető és olyan, mint egy láncra kötött oroszlán. Amennyiben nem közelítünk felé, engedelmeskedünk Isten Igéjének, Ő meg tud őrizni minket a gonosztól.

Ezért ajánlja egyházunk, hogy a mai modern vagy posztmodern világban, amelyben látszólag annyira élesen különvált a hitélet és a társadalmi élet, az ember külső és belső énjé, és mégis, szükségszerűen annyira összemossódik a mulandó és maradandó, a lényeges és lényegtelen, az örömforsás és a szenvedések forrása, őrizzük meg református értékeinket, legyünk hűek mindhalálig, hogy elnyerjük az élet hervadhatatlan koronáját.

Jelen fejezetünk három részre oszlik, ezek a házassággal, a családdal, valamint a nemiséggel kapcsolatos kérdésekben igyekeznek eligazítani. Vegyük sorra ezeket a fogalmakat, és figyeljük meg, mit tanít ezekről a Szentírás, és ebből kifolyólag milyen álláspontot képvisel egyházunk és mit kell nekünk, református egyháztagoknak is képviselnünk.

A házasság

A Romániai Református Egyház a Szentírás alapján a házasságot – mint férfi és nő életre szóló kapcsolatát – Isten jó teremtési rendjének tartja.

Sebestyén Jenő, a múlt század eleji nagy hatású budapesti dogmatikaprofesszor – akit a továbbiakban is idézni fogunk

– etikájában kifejti, hogy „az emberiség valójában a házasság minden lehető formáját már végigpróbálta, és új formát nem találhat ki többé. És ha nem is mondaná a Kijelentés, pusztán józan ésszel is rájöttek volna már az emberek arra, hogy a házasság legmagasabb rendű formája az, amit a keresztyénség annak mutat fel, mert a házasság nem csupán biológiai vagy fajfenntartási közösség, hanem igen nagy erkölcsi és lelki tényező is uralkodnak benne, s a döntést azok adják.”

Annak ellenére, hogy a házasság intézménye koronként megrendülni látszik, mégis ragaszkodunk az Újszövetség keresztyén házirendjéhez, mely

Reformátusoknak a házasságról nem lehet és nem szabad világi módon gondolkodni

szerint a családi élet alapja a házasság, melyet Isten gyermekekkel áldhat meg, és ezáltal a házastársakat az élet továbbadásában és teremtői áldásában részesíti.

Török István Debrecenben megfogalmazott etikája szépen értelmezi a Szentírás elejéről vett Igét: „És monda az Úr Isten: nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek neki segítőtársat, hozzáillőt”. „Ebben a mondatban benne van az igazi férfiúság és az igazi asszonyság titka, az, hogy sem a férfiúságot, sem az asszonyságot, vagy szokottabb nevével élve: a nőieséget nem külön-külön önmagában, hanem a kettő kölcsönös viszonyulásában kell keresnünk.” A mi számunkra ez a következő megfogalmazásban lehet tanulságos: annál nőiesebb egy nő, minél férfiasabb mellette a férfi, és annál férfiasabb egy férfi, minél nőiesebb mellette a nő. Sajnos ezt a mai kor szellem nem kevés eredményességgel igyekszik összemossni.

A Romániai Református Egyház vallja, hogy a bűn megrontotta egész emberi természetünket. Ez alól a férfi és nő kapcsolata sem kivétel. Ennek következtében a házasság válságba

juthat, formálissá válhat, felbomolhat. A házasság válságának többféle oka van. A világi gondolkodású szakemberek ezeket az okokat külsőségekben keresik, nem az emberekben, s a házasság gyógyítását is kívülről akarják megoldani, a házasságra lépők lelkének, erkölcsi gondolkodásának megváltoztatása nélkül. Az ilyen próbálkozás azonban – Sebestyén Jenő szavaival – hajótörést fog szenvedni.

A házasság válságának oka ugyanis bennünk, emberekben van, s ezt az okot a Szentírás úgy nevezi, hogy bűn. A bűn a mindenkori emberiség életének velejárója. Nem gondoljuk, hogy a megelőző korszakok emberei jobbak lettek volna, a mi korunkéi pedig bűnösebbek, ezzel együtt kötelességünk felhívni egyházunk és népünk figyelmét olyan bűnökre, mint: szabad nemi élet, pornográfia, prostitúció, pedofília, a nemi jellegű kizsákmányolás bármely formája, valamint következményeik felelőtlen kezelése. A felsoroltak népszerűsítése, terjesztése különösen gyermekeink személyiségének fejlődését károsítja, fer-

Bűnbánattal valljuk meg, hogy a tisztaság és a hűség erényeit a világban egyházunk sem tudja Isten akarata szerint megjeleníteni. Hirdetjük, hogy Isten szentsége leleplezi és megítéli a bűnt, ugyanakkor szeretete bűnbánatra és megtérésre hív. A bűnbánóknak pedig hirdetjük Isten kegyelmét, az újrakezdés lehetőségét, és arra intjük őket, hogy a jelenvaló világban tisztán és feddhetetlenül éljenek.

A család

A Romániai Református Egyház meggyőződése, hogy a gyermekek sokirányú fejlődése leginkább a harmonikus családi légkörben biztosított. Ezért a család a teljes és az egészséges társadalmi élet megalapozója, az egyház és a társadalom valódi alapsejtje, magva is. A gyermek a családban tanulja meg a társadalmi együttélésnek, egymás elfogadásának, szeretetben való eltérésének legfontosabb alapszabályait. Minden emberi közösség, amely háttérbe szorítja a családot, és így kizárólag az egyénre próbál

nyörködni benne, hanem cselekedni kell a megtartásáért. A családi élet és házasság elterelése a szeretet. Nem a romantikus, érzelmekben kimerülő szeretet, hanem a Jézus Krisztustól tanult szeretet, mely jelent odafigyelést, áldozathozatalt, lelki támaszt, türelmet, megbecsülést, hűséget, kitartást.

Nemiség

A nemiséggel kapcsolatban két jelenség tekintetében foglal állást egyházunk. Az egyik, amely az ellentétes nemű párok együttélését, a másik, amely az egyneműek tartós kapcsolatát kívánja a házassággal egyenértékűnek feltüntetni.

Ismeretes egyházunk előtt, hogy vannak olyan embertársak, akik öröklött vagy szerzett hajlamként saját nemükhöz vonzódnak képtelenek a teremtetési rend szerinti házasságra. Magát a hajlamot egyházunk nem minősíti. E testvéreinket lelkigondozói tapintattal fogadják, mely emberi drámájukat megértéssel és bizalmasan kezeli. Őket az emberi méltóságot sértő, mindenfajta diszkriminatív magatartással szemben kötelességének tartja megvédelmezni.

Mivel azonban a homoszexuális gyakorlatot mind az Ó-, mind az Újszövetség elítéli, s azt a házasságtöréssel egyenlő súlyú bűnnek tekinti (3Móz 18,22; 20,13; Róm 1,26–27), ezért egyházunk az ilyen kapcsolatokat elfogadni nem tudja és egyházi áldásban nem részesíti.

A Romániai Református Egyház nem kíván beleavatkozni az egynemű párok együttélésének az állam részéről történő jogi vonatkozású – törvényesítésébe. Mindazonáltal – a házasság és a család védelme érdekében – visszautasítja, ha a törvényhozás az egynemű párok együttélését a házassággal teszi egyenlő értékűvé, és számukra lehetővé teszi a gyermekek örökbefogadását.

Végül idézzük fel ennek a sorozatnak a kiindulópontját. Az élet Istené. Nem tartjuk kezünkben, nem rendelkezünk vele. Erről leginkább a betegség és a gyász, a veszteségek és csaldások nehéz időszakai győznek meg. Legyünk nagyon hálásak Istennek, ha az ilyen megpróbáltatások elkerülnek. Ha ígéreteinkhez és fogadalmainkhoz hűek maradunk, és Istennek tetszését keressük életvitelünkben, az segíteni fog helyesen viszonyulni a bioetikai kérdésekhez, köztük a házassághoz, családhoz és nemiséghez is.

Karácsony ünnepén találni lenne azt mondani, hogy most még inkább figyeljünk a családra, hiszen ez a család ünnepe, de nem tehetjük, mert nem az. Karácsony Isten ajándékának és Isten irántunk való szeretetének az ünnepe, amelyet nyújt számunkra Fiában, a mi Urunk Jézus Krisztusban. Karácsony nem a mi ünnepünk, hanem annak megünneplése, amit nekünk adott a Mindenható Isten mi Megváltónkban. Inkább figyeljünk a családra, a házastársunkra, gyerekeinkre minden nap ugyanazzal az odaadással. Szolgáljuk ezzel is az Ő dicsőségét, akinek a szeretetéből élhetünk!

Ágoston-Palkó Attila
szászfenesi lelkipásztor